دەرسەکانی کەلار!!

عمری خطاط
omerxatat@yahoo.com

ناڕەزایەتیە جەماوەرییەکەی خەڵکی کەلار بەدژی فەسادی ئیداریی دەسەڵاتدارێتی کوردی و بۆ داواکاری دابینکردنی کارەباو ئاوو سووتەمەنی و قیرتاوکردنی شەقامەکانیان و تەقەکردنی چەکدارەکانی قائیمقام و ئاسایشی یەکێتی لە خۆپیشاندەران و ئەو کاردانەوانەی کە ئەم ڕووداوە بەدوای خۆیدا هێنای، ناکرێ هەروا بە سانایی بەسەرماندا گوزەر بکات. ئەم ڕوداوە هەروا ڕوداوێکی سادەوئاسان نییە کەوەک هەر هەواڵێکی تری تەلەفزیۆنی و رادیۆیی بیبیستین و هیچ کاردانەوەک و هەڵوێستەیەکیشی بۆ نەکەین و هەروا بڕواو لەبیرمان بچێتەوە.

ڕاستە کە ئەمە نەیەکەمین خۆپیشاندان و ناڕەزایەتی خەڵکەو نەیەکەمین جاریشە کە دەسەڵاتدارانی کوردستان لوولەی چەکەکانیان ئەکەنە سینەی خەڵک. مێژووی 14 ساڵەی دەسەڵاتدارێتی کوردی پڕیەتی لە پێشێلکردن و سەرکوتکردنی هەموو دەنگێک و ناڕەزایەتییەکی هەقخوازانەی خەڵک کە بۆ باشکردنی بارودۆخی ژیانیان پێی هەڵساوون. بەڵام ئەوەی وا لەم ناڕەزایەتییەی کەلار دەکات کە ئەم کاردانەوە گەورەیە بەخۆوە ببینێ وتەنانەت نەک لە ناوخۆ بەڵکو لە ناو زۆرێک لە نووسەرانی دەرەوەی وڵات، بابەتی لەسەر بنوسرێ ولایەنەکانی تاووتوێ ودیباتی قوڵی لەسەر بکرێ، ئەو لۆژیکە سیاسیەیە کە لە زمانی خەڵک و بەبەرژەوەندی ئەوان بە دەسەڵاتداران دەڵێت " ئیتر بەسە ". ئاخر ناکرێ تۆ دۆزەخێکت بۆ من خوڵقاندووەو ئەگەر لەبەرامبەر ئەمەشدا ناڕازی بم و بەردەرکەت پێ بگرم گوللەبارانم بکەیت و پێشم بڵێی ئاژاوەگێڕ. هەربۆیە ئەم "بەسە" یە "نـــــــا" یەکی گەورەیە بەڕووی دەسەڵاتدارانی ئێستای کوردستان کە ڕۆژانە لێرەو لەوێ دەردەکەوێت و خەریکە وەک بزووتنەوەیەکی سیاسی جەماوەریی شکڵ و شێوەی سەربەخۆی خۆی دەردەخات و داخوازییەکانی ڕۆشنتر دەبێتەوە، ئەم بزووتنەوە جەماوەرییەو داخوازییە ڕەواکانی کەلەنان و کارو باشکردنی ئاستی ژیاندا خۆی دەبینێتەوە، وەکو تیشکێکی ئومێدبەخش لەڕانیەوە دەستی پێکردو بەناو شاری سلێمانیدا لە خوێندکاران و شۆفێری تەکسیەکانی شار ئاڵاو خۆی گەیاندە کەلاری بێ ئاوو کارەباو سبەی ڕۆژیش لە شوێنێکی دیکەی کوردستانەوە سەردەردەهێنێ، خاڵی بەهێزی ئەم بزووتنەوە جەمارەرییە ئەوەیە کە ئیتر خەڵکی زەحمەتکێش وردە وردە خەریکە لە تەپ و تۆزو هەژموونی هێزەکانی کوردایەتی دەرباز دەبن و شوێن پێی خەبات و داخوازیەکانی خۆیان دەکەون. ئەم ڕەوتە تازە بە بەیت و باڵۆرەی " ساوایی حکومەت " و " ئاژاوەگێڕی" بەری پێ ناگیرێت.

14 ساڵە بزووتنەوەی کوردایەتی و بەتایبەت دوو زلهێزەکە چارەنووسی کوردستانیان بەدەستەوەیە. 14ساڵە خوێن وداهاتی ئەم خەڵکە دابەن و هەر کەڵەکەی دەکەن و هیچ بەرپرسێکیان حیسابی خۆی نازانێ. ئەگەر بۆ ئەم حیزبانە ئەم 14 ساڵە ساڵەکانی مانگی هانگوینی بووەو تا ئێستاش بەردەوامە، ئەوا بۆ خەڵکی زەحمەتێش و جەماوەرێکی فراوان لە خەڵک 14 ساڵی ڕۆژڕەشی و تاڵیی ژیان بووە. بەڵام سەرئەنجام ئەم 14 ساڵە ووردە خەڵکی فێر کرد کە بەرژەوەندی سیاسی و کۆمەڵایەتی ئەم هێزانە زۆر دوورە لە ئاوات و ئارەزووەکانی ئەوان، هەر لە دابین کردنی کارو ژیانەوە بگرە بۆ پاراستنی ئاساییشیان تا دەگات بە دابین کردنی بیمە کۆمەڵایەتییەکان و ئازادییە سیاسیەکان ووووو زۆر "واو"ی تریش. بۆیە ئیتر مافی خەڵکە کە ریزی خۆیان لەم هێزانە جیا بکەنەوەو شوێن بەرژەوەندیەکانی

خۆیان بکەون. خەڵکی کەلار ئەم کارەیان کرد هەربۆیە خۆپیشاندانەکەیان جێگەی رێزو لەهەمان کاتدا جێگەی لێکدانەوەی هەمەلایەنەیە.

بە بۆچوونی من، ئەو دەرسانەی کە دەکرێ لە خۆپیشاندانەکەی خەڵکی کەلارەوە دەربهاوژرێن و وەک بنەماکانی خەباتی جەماوەریی سەیربکرێن ئەمانەن:

یەکەم/ بەردەوام بوون و نەوەستان لەبەرزکردنەوەی داخوازییەکان، خۆپیشاندان و کۆبوونەی خەڵک لەدەوری یەکتر و لەدەوری نوێنەران وقسەکەرەکانیان. هەوڵەکانی تا ئێستای دەسەڵاتدارانی یەکێتی و بەرپرسە حیزبی و حکومەتیەکانیان وهەڵوێستی شەرماوەری حیزبە مووچەخۆرەکانی تر لە چەشنی (شیوعی، یەکگرتوو، سۆسیالیست، زەحمەتکێشان) تا ئێستا بەدژی خەڵک و هەوڵدان بووە بۆ هێمنکردنەوەو ناردنەوەی خەڵک بۆ کونجی ماڵەوەو تەنانەت ناوبردنی خۆپیشاندانەکە بە ئاژاوەگێڕی. کردەوەی ئەم حیزبانە بە دژی ئیرادەی خەڵکی کەلارەو خەڵکی نابێت فریوی وەعدەو بەڵێنی ئەم حیزبانە بخۆن.

دووەم/ هەوڵدان بۆ پێکهێنانی رێکخراوەی سەربەخۆی جەماوەریی وپیشەیی، و پتەوکردنی رێکخراوەکانی ئێستا لە چەشنی (کۆمەڵەی بەمەدەنی کردن وکۆمەڵەی گۆڕان). بەرپاکردنی کۆبوونەوە گشتییەکان و هەڵبژاردنی نوێنەران، قانوونی کردنەوەی رێکخراوەکان... هەموو ئەو کارانەو هی تریش خزمەت دەکات بە چوونەسەری ئاستی هوشیاریی و رێکخراوەیی خەڵک. بەکورتی تا خەڵک رێکخراو بێت، ئەوە یارمەتیدەرە بۆ ئەوەی ئاستی نارەزایەتیەکانی داهاتوو بە قازانجی ئەوان تەواو بێت.

سێیەم/ ئەو هێزو لایەنانەی تەقە لە خەڵک دەکەن، پێویستە دادگایی بکرێن... پێویستە ئەم داخوازیە ببێتە کارێکی هەنووکەیی خەڵک و رێکخراوەکانیان، بەداخەوە هەموو جارێک خۆپێشاندان کرابێت، لەلایەن دەسەڵاتدارانەوە بە زەبری چەک و تەقەکردن پەلاماری خەڵک دراوەتەوە. هەربۆیە ئەو کەسانەی کە تەقەیان لە خۆپیشاندانەکەی 9/7 کردوە یان فەرمانی تەقەیان داوە، پێویستە دادگایی بکرێن. تالآنی کردن و هێرش بردن بۆسەر دامودەزگا حکومییەکان لەلایەن خەڵکەوە، پاش تەقەکردنی هێزەکانی ئاسایش و پۆلیسەوە دەستی پێکردووە.

چوارەم/ خەباتکردن بۆ بەدەستهێنانی ئازادییە سیاسیەکان، لەوانە (خۆپیشاندان، مانگرتن، پێکهێنانی حیزب و رێکخراوەی جەماوەریی ...) بەردی بناغەی چوونەسەرو بەسەرکەوتن گەیاندنی هەر جوڵانەوەیەکی کۆمەڵایەتیە. ئەوەی ماوەی ئەم 14 ساڵە لە کوردستان هەیە، هەموو شتێکە ئازادی سیاسی نەبێت، ئەوەی هەیە دەکرێ ناوی لێبنرێت "تعدد الأحزاب"، ئەویش بۆ کۆمەڵێک حیزبی مووچەخۆر لەچەشنی ئەوانەی سەرەوە باسکران. ئازادی سیاسی مانایەکی قووڵتری کۆمەڵایەتی و سیاسی هەیە، یاسایەک هەیە ئەم مافانەی خەڵک دەپارێزێت. ئەمە ئێستا لە کوردستان نییە، بۆیە ئەرکی حیزب و رێکخراوە چەپ و ئازادیخوازەکانە کە خەبات بکەن بۆ ئەم مافانە.

ئەوەی من لێرەدا باسم کردوون کۆمەڵێک هێڵی سەرەکین کە دەکرێ مشتومڕی زیاتری لەسەر بکرێت. من لێرەدا دەستی هەموو کەسانە دەگوشم کە کۆمەک بەم مەسەلەیە دەکەن.

سەرکەوێت خەبات و نارەزایەتی خەڵکی شۆڕشگێڕی کەلار و شوێنەکانی تر بۆ بەدەست هێنانی داخوازییەکانیان.

2005/9/10